U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Y. F.,** zast. Mgr. Petrem Suchánkem, advokátem, se sídlem Výstaviště 405/1, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2020, č. j. 33 Az 33/2018 – 46,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2018, č. j. OAM-822/ZA-ZA11-P06-2018, e. č. B007584, jímž byla žádost o udělení mezinárodní ochrany posouzena jako nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto o tom, že se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje podle § 25 písm. i) téhož zákona.

[2] Stěžovatel podal opakovanou žádost o mezinárodní ochranu dne 2. 10. 2018; uvedl, že je ženatý se státní občankou Ukrajiny ode dne 24. 2. 2018 (doloženo oddacím listem), která má trvalý pobyt v České republice. Kromě toho má dceru (nar. 2009), která žije s jeho babičkou na Ukrajině. Před odchodem z vlasti pobýval v Zakarpatské oblasti ve městě Lysyčevo, a to v domě svých rodičů. Uvedl, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podává ze stejných důvodů jako v předcházejícím případě; mělo však dojít ke zhoršení situace, neboť mají být jeho rodiče vydíráni ze strany osob, které odvádějí lidi do armády; dodal, že rodičům nic nehrozí, tyto osoby jen chtějí, aby se vrátil na Ukrajinu; sám má problémy se žaludkem, přičemž jeho manželka měla dvě operace a léčí se v České republice.

[3] Ve správním spisu se nachází kopie dokumentu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 10. 5. 2017 (vztahující se k předcházejícímu řízení), ze

kterého vyplývá, že stěžovatel podal žádost kvůli situaci na Ukrajině a proto, že má na českém území přítelkyni, se kterou chce uzavřít manželství. Do souvisejícího protokolu o pohovoru k učiněné žádosti ze dne 10. 5. 2017 pak uvedl, že na Ukrajině odvádějí lidi do armády přímo z ulice, tedy bez formálního řízení. Dvakrát se pokusili odvést také jeho, ale utekl. Jeho matce mají v této souvislosti chodit dopisy, že půjde stěžovatel do vězení. Ve správním spise je založena kopie rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2017, č. j. OAM-334/ZA-ZA11-K10-2017, kterým bylo rozhodnuto o tom, že se stěžovateli mezinárodní ochrana podle příslušných ustanovení zákona o azylu neuděluje. Proti tomuto rozhodnutí byla podána žaloba, kterou krajský soud zamítl rozsudkem ze dne 28. 3. 2018, č. j. 33 Az 11/2017 - 46, následná kasační stížnost byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 8 Azs 96/2018 - 41, odmítnuta pro nepřijatelnost.

[4] Žalovaný ohledně důvodů, které stěžovatel předestřel v opakované žádosti, dospěl k závěru, že byly v zásadě ve stejné podobě uplatněny již v rámci předcházejícího řízení; stěžovatel neuvedl žádné nové skutečnosti; v zásadě argumentoval pouze tím, že mu v případě návratu do vlasti hrozí odvedení do armády, přičemž chce zůstat na českém území a žít zde se svojí manželkou (dříve přítelkyní). Uvedené důvody nepovažoval žalovaný za azylově relevantní již v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný připustil, že nově argumentoval stěžovatel tím, že má na Ukrajině dluh, který může souviset s jeho nenastoupením do armády; podle názoru žalovaného lze však důvodně pochybovat o pravdivosti daného tvrzení, neboť nebylo ničím podloženo; kromě toho žalovaný vycházel z informací o zemi původu, na základě kterých připomněl, že v případě nenastoupení do ukrajinské armády nehrozí dotyčné osobě žádné finanční postihy. Žalovaný proto považoval tvrzení stěžovatele za účelové, přičemž by ani v opačném případě nebylo relevantním důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný rovněž dodal, že na posouzení podané žádosti nemá žádný vliv, že se původní přítelkyně stěžovatele stala jeho manželkou. Pokud se pak jedná o zdravotní problémy, podotkl, že stěžovatel během řízení netvrdil, že by ho omezovaly v každodenních aktivitách, popř. vyžadovaly specifickou léčbu. Na základě toho žalovaný konstatoval, že neshledal důvody pro opětovné meritorní posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[5] Za účelem vydání napadeného rozhodnutí a souvisejícího posouzení situace v zemi původu stěžovatele si žalovaný obstaral aktuální Informace OAMP – Ukrajina ze dne 14. 9. 2018 a Informace MZV ČR – Ukrajina ze dne 16. 5. 2018. Do protokolu o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 1. 11. 2018 stěžovatel následně uvedl, že telefonoval se svojí matkou, podle které se situace na Ukrajině zhoršila; konkrétní důvody však již neuvedl; nenavrhoval doplnění podkladů pro rozhodnutí a k obsahu spisové dokumentace (zprávám o zemi původu) se nechtěl vyjadřovat.

[6] V žalobě stěžovatel namítl nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, které bylo dle něj vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu; nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) ve spojení § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Konkrétně argumentoval tím, že se během řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany objevily nové skutečnosti, které souvisely se změnou situace v zemi původu; namítal, že příslušný správní orgán je povinen náležitě posuzovat situaci v zemi původu z úřední povinnosti, tedy bez ohledu na to, zda stěžovatel v tomto ohledu učinil skutková tvrzení či nikoliv. Uvedl, že z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že dne

26. 11. 2018 byl na Ukrajině vyhlášen válečný stav, a to v reakci na incident v Kerčském průlivu, kde ruští pohraničníci zadrželi tři ukrajinské lodě a celkem 24 námořníků. Podle názoru stěžovatele se jedná o relevantní důvod pro opakované meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu; tuto skutečnost však vůbec nereflektuje ani napadené rozhodnutí, ani informace o zemi původu, na základě kterých bylo rozhodováno.

[7] Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, si je vědom událostí v domovské zemi stěžovatele spojených s námořní blokádou ukrajinského území v blízkosti Azovského moře. Daná událost ovšem nastala až v den vydání napadeného rozhodnutí. Bez ohledu na tuto skutečnost pak žalovaný uvedl, že došlo v důsledku této blokády k zavedení stanného práva pouze po dobu 30 dnů, a to v deseti regionech, mezi které Zakarpatská oblast (místo posledního pobytu žalobce) nespadá. Současně žalovaný odkázal na obsah zprávy Human Rights Watch ze dne 27. 11. 2018, podle které dočasné zavedení stanného práva nemá za následek neuplatňování závazků vyplývajících z lidskoprávních smluv.

[8] Krajský soud neshledal žalobu důvodnou. Podotkl, že stěžovatel brojí proti procesnímu postupu žalovaného, který podle jeho názoru nesprávně posoudil opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany jako nepřípustnou; přičemž v této žádosti kromě údajného dluhu na Ukrajině ani netvrdil, že by v opakované žádosti uváděl nové skutečnosti kromě těch, které již byly z jeho strany uplatněny v předcházejícím řízení. Tento závěr ostatně vyplývá rovněž ze správního spisu, do které byla založena nejen kopie předcházejícího rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, ale také protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z jejich srovnání s opakovanou žádostí a napadeným rozhodnutím dle krajského soudu spolehlivě vyplývá, že bylo na uváděné skutečnosti v předcházejícím řízení vyčerpávajícím způsobem reagováno. Pokud stěžovatel v žalobě argumentoval tím, že si žalovaný z úřední povinnosti neopatřil dostatek podkladů za účelem posouzení bezpečnostní situace v domovské zemi žalobce, a to v kontextu válečného stavu, který byl na Ukrajině dne 26. 11. 2018 vyhlášen, krajský soud odkázal na § 10a odst. 1 písm. e) a odst. 2 zákona o azylu: „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1... Je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.*“ V této souvislosti je v § 11a odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu stanoveno: „*Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*“ Krajský soud dal stěžovateli za pravdu v tom, že správní orgán pověřený rozhodováním o opakované žádosti o mezinárodní ochranu je ze zákona povinen zohledňovat případnou změnou podmínek v domovské zemi žalobce, pakliže ji lze ve vztahu k posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany považovat za relevantní (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96). V projednávané věci dospěl žalovaný k závěru, že nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by stěžovateli v případě návratu do vlasti mohla hrozit vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, což by bylo zákonným důvodem pro udělení doplňkové ochrany. V této souvislosti byla do správního spisu založena mimo jiné

Informace OAMP – Ukrajina ze dne 14. 9. 2018, podle které je Zakarpatská oblast, odkud žalobce pochází, pod kontrolou centrální ukrajinské vlády, kde podle dostupných informací od roku 2015 nedošlo k žádným bezpečnostním incidentům. Pokud se jedná o namítané vyhlášení válečného stavu na Ukrajině dne 26. 11. 2018, krajský soud připomněl, že se tak stalo přímo v den vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný proto mohl na danou událost jen stěží reagovat, a to jak opatřením dalších podkladů, tak výslovným posouzením toho, zda se jedná o skutečnost, která je ve vztahu k rozhodování o udělení mezinárodní ochrany relevantní či nikoliv. Pouze na základě toho tedy nelze považovat napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, popř. vydané na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

[9] Krajský soud se zabýval možnými dopady incidentu v Kerčském průlivu a následným vyhlášením válečného stavu na Ukrajině a dospěl k závěru, že jej nelze v případě stěžovatele považovat za důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Uvedl, že z veřejně dostupných zdrojů a úřední znalosti soudu vyplývá, že válečný stav nebyl vyhlášen na celém území Ukrajiny, ale pouze v některých regionech, mezi které Zakarpatská oblast nespadá. Kromě toho bylo dané opatření učiněno pouze na dobu 30 dnů, z čehož vyplývá, že jeho platnost již pominula (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, č. j. 1 Azs 450/2018 - 43, a ze dne 3. 7. 2019, č. j. 6 Azs 369/2018 – 42). Stejný závěr vyplývá rovněž z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 2. 2019, č. j. 32 A 78/2018 - 36: *„Soudu je však z úřední činnosti známo, že Ukrajina dne 26. 11. 2018 vyhlásila válečný stav, který platil v oblastech O., M., Ch., Z., L., D., S., Ch., Č. a V. oblasti, tedy v regionech, z nichž lze očekávat úder protivníka z pevniny či moře. Podle výnosu budou řídit stát spolu s orgány výkonné moci a místní samosprávou i orgány armády. Vojenská správa bude zřízena jen v oblastech, kde byl válečný stav vyhlášen. Ukrajinské zákony pak s vyhlášením válečného stavu nespojují okamžitou a závaznou mobilizaci. Soudu je dále z úřední činnosti známo, že takto vyhlášený válečný stav skončil dne 26. 12. 2018. Žalobce žije v Zakarpatské oblasti a v té ani válečný stav vyhlášen nebyl.“*

[10] V kasační stížnosti stěžovatel tvrdí, že krajský soud posoudil věc nesprávně, neboť žalovaný se situací na Ukrajině dostatečně nezabýval; nezohlednil možnou změnu, která nastala od podání první žádosti, ve které namítal obavu z povolání do armády a trestu za nenastoupení do ní. Krajský soud měl proto rozhodnutí žalovaného jako nepřezkoumatelné zrušit. Stěžovatel poukazuje rovněž na to, že nové skutečnosti není povinen uvádět, ale žalovaný je povinen je zohlednit. Pokud žalovaný zmiňuje vyhlášení válečného stavu a hodnotí je až ve vyjádření k žalobě, nelze tuto vadu zhojit krajským soudem. Stěžovatel poukazuje na to, že byť by se zrušení rozhodnutí žalovaného i krajského soudu pro popsané vady mohlo jevit jako formalistické, tolerování jejich chyb je popřením smyslu správního soudnictví, které může vést k menší důslednosti správních orgánů. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu a současně též rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že trvá na tom, že se při posuzování stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedopustil žádné nezákonnosti, rozhodnutí ve věci bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem a navrhl zamítnutí, resp. odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

[12] Nejvyšší správní soud se po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[13] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[14] Nejvyšší správní soud podotýká, že se zabýval v řadě svých předchozích rozhodnutí rovněž problematikou opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu; účel opakované žádosti rozebral např. v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ Dále, v případě rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost dle § 25 písm. i) zákona o azylu má správní orgán povinnost uvést zdůvodněný závěr o tom, že „*1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany*“ (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96). V případě stěžovatele by tedy případné nové skutečnosti musely mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. V době vydání rozhodnutí žalovaného od doby, kdy byla meritorně posuzována první žádost stěžovatele, nedošlo k žádné změně, která by mohla ve vztahu k jeho osobě představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, a která by svědčila o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma podle § 14a téhož zákona. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, na které staví kasační stížnost stěžovatel, konkr. vyhlášení stavu v souvislosti s incidentem v Kerčském průlivu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu zjištěného rovněž s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice), přitom dospěl po celkovém posouzení důvodů

uváděných stěžovatelem v opakované, jakož i předchozí žádosti a s přihlédnutím k situace v zemi původu ke zcela správnému závěru, že byl dán zákonný důvod pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Spekulace stěžovatele o tolerování chyb správních orgánů, či nahrazování jejich činnosti soudem, nemají žádné reálné opodstatnění.

[15] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Jeho rozsudek se ve výsledku nikterak neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[16] Nejvyšší správní soud nerozhodoval již samostatně o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku, neboť o kasační stížnosti rozhodl meritorně bezodkladně po té, co učinil nezbytné procesní úkony, jichž bylo v řízení třeba. Za této situace by bylo rozhodování o odkladném účinku zcela bezpředmětné.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. května 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu